

TLL 001
2008-2009 BAHAR DÖNEMİ BİTİRME PROJESİ

Konu başlığı: Türkiye'nin Avrupa Birliği Üyeliği

Araştırma Sorusu: Avrupa Birliği'ne üyelik Türkiye'yi siyasi ve ekonomik açılardan nasıl etkileyecektir?

AVRUPA BİRLİĞİ: EKONOMİK REFAHIN YOLU

Bircan Uzunoğlu

12165

TLL 001

Özet

Bu yazı Türkiye'nin Avrupa Birliği üyesi olup olmaması gerektiğini ve bu üyeliğin ülkemiz üzerindeki siyasi ve ekonomik etkilerini konu edinmektedir. Konu hakkında bugün çok değişik fikirler mevcuttur. Bu birliğe girmemizin veya dışında kalmamızın artı ve eksileri halen tartışılmaktadır. Türkiye yaklaşık 40 yıldır Avrupa Birliği'ne üye olmaya çalışmakta ve 2001 yılı Ekim ayından itibaren de gerekli anayasa değişikliklerini ve uyum yasalarını uygulamaktadır.

Bu yazının önermesi, siyasi anlamda egemenliği zedeleden, Avrupa Birliği'ne girmenin, Türkiye için özellikle ekonomik açıdan gerekli olduğudur. İnsanların bir kısmı kriterlere uyulması sonucunda gelecek olan üyeliğin Türkiye'nin ulusal egemenliğini zedeleyeceğini düşünmektedir. Avrupa Birliği'ne girmemizin egemenliklerimizden bir ölçüde feragat etmemizi gerektirdiğini söyleyen bu grup bir bakıma haklıdır. Diğer bir kısım ise bunların demokratikleşme yolunda büyük adımlar olduğunu ve üyeliğin özellikle ekonomik açıdan Türkiye için çok faydalı olacağını savunmaktadır. Öyle ki uyum yasaları çerçevesinde yapılan değişiklikler demokrasiyi ve insan hak ve özgürlüklerini temel almıştır. Daha da önemlisi üyelik sonucunda ülkemizde ekonomik kalkınma hızlanacaktır. Yazının son bölümünde ise üyelik konusundaki endişelerin nasıl giderilebileceği anlatılmıştır.

İçindekiler

Giriş, 3

1.Bölüm, 4

Egemenlik konusundaki endişeler, 4

Türkiye'nin bölüneceği konusundaki endişeler, 6

Türkiye'nin kimliğini kaybedeceği konusunda endişeler, 7

2.Bölüm, 7

Ekonomik alandaki kazanımlar, 8

Demokratikleşme ve çağdaşlaşma konusundaki kazanımlar, 9

Sonuç, 10

Kaynakça, 11

GİRİŞ

"Victor Hugo, 1849 yılında '*Bir gün gelecek...*' diyordu. *Bir gün gelecek, tıpkı Normandiya, Bretagne, Burgund, Lothringen, Elsass ve bütün diğer şehirlerimizin Fransa içinde kaynaştığı gibi, siz Fransa, Rusya, İtalya, İngiltere, Almanya, kıtanın bütün milletleri, zengin ferdi özelliklerinizden vazgeçmeksizin kendinizi üst bir toplulukta bir araya getirecek ve büyük Avrupa kardeşliğini kuracaksınız [...] Bir gün gelecek, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birleşik Devletleri, büyük ülke grupları, yüz yüze karşı karşıya olacaklar, denizi aşarak ellerini birbirlerine uzatacaklar, yerküreyi medenileştirmek için, kullanılmayan alanları kolonileştirmek için, yaratılmışı Yaradan 'ın gözleri önünde daha iyi hale getirmek için, insanların kardeşliği ve Allah 'ın hakimiyeti için, herkese saadet getirmek için, ürünlerini, ticaretlerini, sanayilerini, sanatlarını, dahilerini mübadele edecekler* T(aktaran Yılmaz vd., 2005, s.31) Victor Hugo'nun o tarihte söylediği şeyler sonunda gerçek oldu. Bugün Avrupa ülkeleri oluşturdukları birlik içerisinde ticaretlerini, sanayilerini ve sanatlarını paylaşmaktalar.

Peki Avrupa ülkelerini bu şekilde birleşmeye iten sebep neydi? Avrupa Toplulukları (AT) tarihinin başlangıç noktası olarak İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki yıllar gösterilir. O dönemde kendine yeni bir politik ve ekonomik yol çizme amacı olan fakat savaştan çıkmış, yıkılmış ve tükenmiş bir Avrupa vardır. Yaşadığı acıları tekrar yaşamak istemeyen Avrupa ülkeleri bir birlik oluşturma bilincini kazanmışlardır. Savaş sonrası dönemde uluslararası arenada ekonomik anlamda bir sürü entegrasyon yaşanmıştır fakat Dünya Ticaret Örgütü'nün verilerine göre Avrupa Birliği bölgesel entegrasyon hareketlerinin en büyüğü ve başarılısıdır. 1997 yılı itibarıyla dünya ticaret hacminin (topluluk içi ticaret hariç) yaklaşık %21 'ini elinde tutmuş ve 368 milyonluk bir nüfusa ulaşmıştır (TOBB, 2002, s.2-3).

Avrupa Topluluğu'nun kuruluşundaki temel ekonomik ve politik nedenlere bakalım şimdi de. Avrupa Birliği'nin oluşum süreci Batı Avrupa ülkelerinin giderek ABD'ye bağımlı hlae geldiklerini fark etmeleriyle başlamıştır. Bu bağımlılığı yaratan ise Marshall yardımı adı altında Avrupa'ya gelen ABD sermayesidir. Bunu gören ülkeler Avrupa bazlı yeni bir sermaye piyasası meydana getirmek istemişlerdir. Bu piyasayı bireysel olarak oluşturamayacaklarından ekonomik potansiyellerini birleştirip etkin bir Avrupa Ortak Pazarı oluşturma yoluna girmişlerdir. Bu işbirliğinin ilk somut uygulama alanı ortak çıkarlar doğrultusunda kullanılan Marshall Planı'dır. Birliğin temel politik felsefesini ise Sovyetler Birliği'nin batıya doğru yayılmasının engellenmesi oluşturur (TOBB, 2002, s.3).

1951 yılında Fransa, Almanya, İtalya, Hollanda, Belçika ve Lüksemburg'un imzaladığı Paris Anlaşması ile Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu (AKÇT) kurulmuştur. Bu topluluğun amacı savaş sanayisinin ana maddeleri olan demir ve çeliğin uluslar arası bir kuruluşun yetkisine verilmesi ve muhtemel çatışmaların

önlenmesidir. AKÇT'nin başarısından sonra bu entegrasyon sadece kömür ve çelikle sınırlı kalmamış ekonominin tüm alanlarına yayılmıştır. 1957 yılında imzalanan Roma Anlaşması ile Avrupa Ekonomik Topluluğu (AET) ve Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu (EURATOM) kurulmuştur (TOBB, 2002, s.3).

Türkiye ise bu sürece 1964 yılında yürürlüğe konan Ankara Anlaşması ile girmiştir. 1980'li yıllarda ilişkileri güçlendirmek amacıyla yapılan çalışmalar hız kazanmıştır. 1996 yılında ise Türkiye, AB ile bir gümrük birliği oluşturmuştur. Türkiye'nin AB ilişkilerinde bir dönüm noktası olan olay ise 10-11 Aralık 1999 tarihinde, Helsinki'de yapılan AB Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi'nde aday ülke olarak kabul edilmesidir (TOBB, 2002, s.6-7). O tarihten bu yana da ülkemiz Avrupa Birliği'ne girmeye çalışmaktadır.

Bu konu hakkında çalışmak istememin sebebi Avrupa Birliği'nin gündemden hiç düşmeyen bir konu olması ve Türkiye'nin geleceği için büyük bir önem taşımasıdır. Konu hakkında daha önce hiç araştırma yapmamıştım ve yok denecek kadar az bir bilgiye sahiptim. Fakat araştırdıkça Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine her açıdan bakabilme ve üyeliğin artı ve eksilerini değerlendirebilme fırsatını buldum.

Yaptığım tüm araştırmalar sonucunda, siyasi anlamda egemenliğin korunması şartıyla ülkemizin Avrupa Birliği'ne girmesinin, bizi ekonomik refaha ulaştırabileceğine karar verdim. Yazımda bu görüşü savunacağım. Öncelikle üyeliği istemeyenlerin egemenlik, bölünme ve kimlik kaybetme konusundaki endişelerini ve onlara hak verdiğim noktaları anlatacağım. Sonraki bölümde ise ekonomik alanda, demokratikleşme ve çağdaşlaşma konusunda kazanacaklarımızı açıklayarak üyeliğin bizim için neden gerekli olduğunu göstereceğim.

1.BÖLÜM

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyesi olup olmaması gerektiği ve bu üyeliğin ülkemiz üzerindeki etkileri tartışılmaktadır. Konu hakkında bugün çok değişik fikirler mevcut olmasına rağmen müzakereler başlamıştır. Ülkemiz yaklaşık 40 yıldır AB üyeliği için uğraşmakta ve 2001 yılı Ekim ayı itibarıyla da gerekli anayasa değişikliklerini ve uyum yasalarını gerçekleştirmektedir. Fakat halen Türkiye'nin AB'ye girmesini istemeyenler bu değişikliklere şiddetle karşı çıkmaktadırlar. Bu konudaki endişeler egemenlik, bölünme ve kimlik kaybetme meseleleri üzerinedir. İlk olarak kimi açılardan haklı olan ve Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesini istemeyenlerin gerekçelerini inceleyelim.

Egemenlik konusundaki endişeler

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesini istemeyenlerin en büyük endişeleri egemenlik konusunda verilebilecek olan tavizlerdir ve bunu savunanlar bir bakıma haklı olabilirler. Bu konuya egemenlik kavramını açıklayarak başlamak istiyorum. Turhan Feyzioğlu' na göre, "Egemenlik, devlet kudretinin bir

özelliğidir. Devlet içinde en yüksek irade, yani hükmeden, emreden, emrini yürütebilen üstün bir güç demek olan egemen güç kendi yetki alanında herhangi bir üst otoriteye bağlı ve bağımlı olmayan güç demektir." (aktaran Yılmaz vd., 2005, s.71) Bu tanıma göre devletin tüm alanlarda en etkili kurum olması egemenliktir. Egemenlik kavramını biraz daha açmak için Hacettepe Üniveristesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Adnan Sofuoğlu'nun sözlerine bakalım:"... 17. yüzyıldan beri Ulusal Devletin (yani merkezîyetçi krallığın), 19. yüzyıldan beri de Ulus-Devletin olmazsa olmaz parçası sayılan egemenlik kavramı, içe ve dışa dönük olmak üzere iki farklı anlam ifade etmektedir. Dış egemenlik devletin dışarıda hiç bir devlete bağlı olmaması anlamına gelir. Bu anlamda milli egemenlik, iç görünüşü itibarıyla milletin kendi kendini idare etmesi, kendine hükümet edecek heyeti seçmesi anlamına gelmekte yani millet, egemenliğini seçtiği temsilcileri yani parlamento vasıtasıyla kullanmaktadır." (aktaran Yılmaz vd., 2005, s.73)

Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliği ile birlikte egemenliğine gelecek olası zararlar uzun süredir tartışılmaktadır. İlhan'a göre, "Türkiye'nin AB üyeliğine ciddi çekinceler sıralayan bazı yazarlar, Türkiye-AB entegrasyonunun, Türkiye'nin AB içinde 'uydulaşmasına' yol açacağını iddia eder." (aktaran Akdoğan, 2004, s.50) Buna göre Avrupa Birliği Türkiye'yi yönetecektir. (Akdoğan, 2004, s.50)

Egemenlik konusunda Prof. Dr. Sinan Özer'in söylediklerine bir göz atarsak:

"... [D]evletler hâlâ egemenliklerine sıkı sıkıya bağlı gözükmelerine rağmen uluslararası alanda egemenliklerini sınırlayacak anlaşmalarla girmektedirler.Yirmibirinci yüzyılın başında, en güçlü devletler bile karşılıklı bağımlılığın gerçekleriyle yüzleşmek zorundadırlar. Çoğu devlet şimdi bir uluslararası örgütler ağına ve egemenliği kısıtlayan anlaşmalara girmektedirler. (Erdoğan, 1999, s. 131-132)Borchardt, zamanı geçmiş, dokunulmaz ve bölünmez ulusal egemenlik kavramının, yerini artık yeni bir anlayışa bırakmakta olduğunu işaret eder. Bu anlayışa göre, ulus-devlet sisteminin kendine özgü yetersizlikleri ve bir devletin ötekilere üstünlük kurmasının taşıdığı tehlikeler, ancak tek tek devletlerin egemenliklerini uluslarüstü bir topluluğun çatısı altında birleştirmeleri ile aşılabilir. (Borchardt, 1995, s.25)"

dediğini görürüz. Buradan da anlaşılıyor ki devletler, değişen dünyada ayakta kalabilmek için çeşitli birlikler oluşturmaktadırlar.

Avrupa Birliği'nin bir kısım egemenlik yetkilerinin birliğe verilmesi üzerine kurulduğu doğrudur. Bu konudaki endişeler haklıdır. Örneğin Avrupa Birliği'ne tam üye olan ülkelerde yasama, yürütme ve yargı yetkileri bir ölçüde kısıtlanmaktadır. Doç. Dr. Adnan Sofuoğlu (2005) bu kısıtlamaları şu şekilde açıklar:

"...[Y]asama yetkisi açısından bakıldığında AB'ye tam üye bir ülkenin parlamentosu tarafından kabul edilen bir yasa AB Bakanlar Konseyi'nin çıkardığı bir tüzüğe aykırı olursa, ulusal yasa yerine AB tüzüğü uygulanmaktadır. Hatta tüzükler, yasalar bir yana, ulusal anayasalarla çatışırsa anayasalar değil tüzükler uygulanmaktadır. Bu durumda egemenlik yetkisi kullanan bir ulusal parlamentonun yasa çıkarma yetkisi, ancak AB Bakanlar Konseyi'nin çıkardığı tüzük, hatta yönergelere aykırılık taşımadığı sürece geçerli olmaktadır." (s.78)

Yine Sofuoğlu (2005)'nin söylediği gibi yürütmede de benzer bir durum söz konusudur. Bu yetkiyi kullanma şartı AB Bakanlar Konseyi yetkilerinin gizli kalmasıdır. Bu yetki devrine örnek olarak da ekonomik kararların %80'inin AB düzeyinde alınması gösterilebilir (s.78)

Yargı bakımından da durum aynıdır. Sofuoğlu (2005)'na göre:

"...AB Adalet Divanı'nın verdiği temyiz yolu kapalı olan yargısal kararlar, AB'ye üye devletler ile bu devletlerin uyruğunda bulunan gerçek ve tüzel kişileri tüm yönleriyle bağlamaktadır. Bu durumda AB'ye üye bir devletin yargı yetkisi de AB Adalet divanının sahip olacağı yargı yetkisinin alanı kadar daralacaktır. AB ülkelerinin anayasaları ulusal hukuk-uluslararası hukuk çatışması halinde uluslar arası hukuka öncelik tanımaktadır." (s.78)

Avrupa Birliği'nin karşılıklı dayanışma, işbirliği ve bağımlılık üzerine kurulduğu düşünülürse, ülkelerin belirli normlar içinde politikalarını sürdürmeleri gerektiği doğrudur. Zaten bu tip birleşmeler bir ortaklık oluşturma isteğinden kaynaklanmaktadır. Oluşturulan bu ortaklıkta da her ülke gücü doğrultusunda söz sahibi olur ve tüm ülkeler ortak konularda birlikte hareket ederler. Kimi zaman taviz verileceği ve bazı ülkelerin diğerleri üzerinde söz sahibi olmak isteyeceği doğrudur ancak bir ülkenin başka bir ülke tarafından domine edilebilmesi ortaklığa katılmadan da yaşanabilecek bir durumdur. Türkiye eğer üyelik içinde piyon haline gelirse, bunun nedeni yöneticilerin yetersizliği de olabilir. Nitekim Avrupa Birliği parlamentosuna İngiltere, Fransa ve İtalya kadar üye ile katılabilecek ve jeopolitik konumumuzu da düşünecek olursak onlar kadar söz sahibi olabileceğiz. Mevcut durumuyla Türkiye'nin Avrupa Birliği içinde yer alması, onu hem birlik içinde, hem de üçüncü ülkelere karşı konumunda gözle görülür bir seviyeye getirebilir (Akdoğan, 2004, s.50-51).

Türkiye'nin bölüneceği konusundaki endişeler

AB'nin Türkiye'yi bölerek üyeliğe alacağı konusu da üyeliğe karşı savunmalardan biridir. Suat İlhan'ın da belirttiği gibi Türkiye'nin bölünmesini isteyen ülkeler, üyeliği bölücü çevrelerle işbirliklerini kolaylaştırmak için önümüze koymuşlardır ve Yugoslavya gibi bölünüp az bir nüfusla bizi üyeliğe alacaklardır (aktaran Akdoğan, 2004, s.47). Bu konudaki endişelere şu soru güzel bir örnek olabilir: "Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığı açıklanınca Türk milleti olarak herkes sevindi. Ama bizden daha çok Yunanistan ve Kıbrıslı Rumlar sevindi, bölücü terör örgütü sevindi ve cumhuriyetimizi yıkmak isteyenler sevindi. Belki de en çok Diyarbakır'a büyükelçi seçmeye giden bayan Claudia Roth sevindi. Bütün bunlar sizlere bir şeyler ifade etmiyor mu?"

(<http://www.belgenet.com>) Bu konu insanları AB üyeliği konusunda endişeye düşürmekte haklıdır ama bugüne kadar AB üyesi olup da bölünen bir ülke yoktur. Eğer Türkiye Avrupa Birliği'ne girerse, Türkiye'yi parçalamak isteyen ülkelerin emelleri boşa çıkacaktır. (Akdoğan, 2004, s.48)

Bir diğerk husus da AB'nin çıkarları için Türkiye'nin bulunduğu bölgede istikrarlı bir politika izlemesinin gerektiğidir. Parçalanmış, çıkmazlar içinde, etrafına rahatsızlık veren bir Türkiye'den Avrupa Birliğı yararlanamaz. Kaldı ki AB bütünleşme, birleşme amacıyla oluşturulmuş bir birliktir, bölünme kavramı ise bu mantığa terstir. Ayrıca AB üyesi olmayan bir ülkenin, üye ülkeler tarafından onların çıkarları doğrultusunda kullanılması, yönlendirilmesi mümkündür. Birlik içinde çıkarlar daha rahat korunabilir. (Akdoğan, 2004, s.48)

Türkiye'nin kimliğini kaybedeceğı konusunda endişeler

AB'ye girmemiz halinde sadece ulusal egemenliğimizi değil ulusal kimliğimizi de kaybedeceğimiz konusunda ciddi endişeler vardır. Bu düşünce Türk olmakla övünen bizleri korkutmakta haklıdır ancak AB'nin altyapısında birbirinden farklı mezheplere, kültürlere ve geleneklere sahip ülkeler bulunmaktadır ve amaç bu çeşitlilikleri yok etmek değildir. Nitekim Türkiye de tarih boyunca farklı medeniyet ve kültürlerle etkileşim içinde olmuştur. Bu kültürlerden ve medeniyetlerden etkilenmesi kadar doğal bir şey yoktur fakat hiç bir zaman özünü yitirmemiş, aslını korumuştur. AB, Türkiye'nin bu çok kültürlü yapısını ve dini hassasiyetini yok etmek amacıyla değildir. (Akdoğan, 2004, s.49)

2.BÖLÜM

Görüldüğü gibi Türkiye'nin Avrupa Birliğı'ne girmesini istemeyenler, buna gerekçe olarak egemenlik, bölünme ve kimlik kaybetme konusundaki endişeleri göstermektedirler. Egemenlik konusundaki çok fazla taviz vereceğimizi ve Avrupa Birliğı'nin bizi böleceğı düşünülmektedir. Ayrıca Avrupa Birliğı'ne girdiğimiz takdirde milli kimliğimizin yozlaşacağı endişesi vardır. Bunları görmezden gelmek mümkün değildir ve bu konulardaki endişeler haklı endişelerdir. Bu açılardan bakıldığında Türkiye için Avrupa Birliğı'ne girmek pek faydalı gözükmemektedir. Ancak bir de Avrupa Birliğı'nin bize kazandıracaklarını düşünmek lazımdır. Özellikle ekonomik anlamda ülkemizde büyük bir gelişme yaşanacağı tahmin edilmektedir. Bu üyelik ülkemizdeki işsizlik sorununa bir çare olabilir. Ekonomisini toparlamış, belirli bir refah düzeyine ulaşmış Türkiye, uluslararası arenada daha çok söz sahibi olabilir. Diğerk bir önemli nokta ise üyelikle gelecek olan çağdaşlaşma ve demokratikleşmedir. Uyum yasaları çerçevesinde yapılan değişiklikler, demokrasiyi ve insan hak ve özgürlüklerini temel almıştır. Avrupa Birliğı üyeliğı Türkiye'de demokrasinin yerleşmesi için önemli bir fırsat olabilir. Şimdi de bu konulara değinelim.

Ekonomik alandaki kazanımlar

Türkiye'nin Avrupa Birliğı'ne girmesi gerektiğini savunanların en önemli gerekçeleri ekonomik alanda yaşanacaklardır. Bilindiğı gibi ülkemizde ciddi anlamda ekonomik sorunlar yaşanmaktadır ve bu sorunları aşmak için de çeşitli

ülkelerden ya da kuruluşlardan borç alınmaktadır. Üyelik Türkiye'yi bir anda zenginleştirmeyecektir ancak ekonomimizi düzlüğe çıkartmak için önemli fırsatlar sunacaktır. Bu konudaki bazı öngörüler Türkiye'nin Gayri Safi Yurtiçi Hasılası'nın artacağı, kişi başına milli gelirin 10 bin dolarlı rakamlara çıkacağı, yıllık yabancı sermayenin 15 milyon dolar civarına ulaşabileceği ve kalkınma hızımızın %9'a kadar çıkabileceğidir (Akdoğan, 2004, s.61).

Avrupa Birliği'ne üyelikle Türkiye'de ekonomik kalkınma gerçekleşecek ve ülkemizin ticari potansiyeli artacaktır. Bunu daha iyi anlamak için Dr. Yalçın Akdoğan'm çeşitli sektörler hakkında yaptığı değerlendirmelere bakabiliriz:

Otomotiv: Sektör AB'de 2 milyon insana iş imkanı sağlıyor ve yıllık cirosu 430 milyar Euro. Ayrıca otomotiv, Türkiye'nin Gümrük Birliği kapsamına giren ürünler arasında yer alıyor ve Avrupa Birliği'ne en fazla uyum sağlayan sektörlerden biri. Üyelikle dış satım olanağının kayda değer biçimde artması bekleniyor.

Tekstil: AB, tekstil ve konfeksiyon alanında 50 milyar Euroluk ithalat ile dünya piyasasında ilk sırada yer alırken, 35 milyar Euro civarındaki ihracat ile dünya ikincisi. 2000 yılında Türkiye'den AB'ye yapılan ihracat 7.6 milyar Euro, ithalat ise 1.3 milyar Euro. Ayrıca o sene AB toplam tekstil ve konfeksiyon ürünlerinde %10.9 oranında pay aldı. Diğer önemli bir nokta da GB ve Serbest Ticaret Anlaşması kapsamının genişlemesidir. Tüm bunların sonucunda Türkiye'nin yeni pazarlara açılma imkanı vardır.

Gıda: Bu sektörde ise AB ülkelerinde 2.6 milyon insan çalışıyor ve 600 milyar Euro civarında ciro var. Pazarlama ve üretim konusunda gerekli kaliteyi yakaladığımız takdirde gıda şirketlerinde ciddi bir büyüme yaşanması imkansız değildir.

Kimya: Kimya sektörü Avrupa Birliği'nin ikinci büyük imalat sanayi kolunu oluşturuyor. 40 bin şirket, 400 milyar Euroluk cirosu ile 4 milyon kişiye iş veriyor. Bu da gösteriyor ki Türk kimya sanayisinin AB'ye yönelik ihracat imkanı artabilir.

Elektronik: Renkli TV örneğinde de olduğu gibi Türkiye bu sektördeki kaliteli üretimini ve ihracat kapasitesini her geçen yıl arttırıyor. Bu şekilde devam edilirse, AB pazarında ciddi bir üstünlük kurulabilir.

Turizm: En büyük turizm bölgesi olan Avrupa Birliği, dünya turizm pazarının %53'üne hakim durumda. İstihdamın %6'sını ve AB GSMH'sinin %5.5'ini turizm endüstrisi karşılıyor. Bu konuda Türkiye'nin rekabet gücünü en önemli ölçüde etkileyecek olan şey Euro'nun tek para birimi olmasıdır. Buna rağmen Türkiye özellikle kültür turizminde önemli ülkelerden biri olabilir.

Tarım: AB tarım politikaları için bütçede dikkate değer bir oranda kaynak ayırmaktadır. Süt ürünleri ve hayvancılık için de yardımda bulunmaktadır. Ülkemizde tarım ve hayvancılık önemli bir geçim kaynağıdır. Avrupa Birliği'ne

üyeliğimiz tarım ve hayvancılıkla geçimlerini sağlayan insanlara destek olacaktır, (s.62-63)

Görüldüğü gibi Avrupa Birliği üyeliği ülkemizi ekonomik olarak çok etkileyecektir. Bu sektörleri incelediğimizde beklentilerin yüksek olması doğal bir sonuçtur. Ayrıca tüm bunların yanında Avrupa Birliği'nin bu güne kadar yaptığı yardımlar da vardır. Örneğin Marmara Depremi sonrasında yapılan mali yardımlar. Nitekim, AB, o günden bu güne insani yardım amaçlı olarak ve "Avrupa Topluluğu İnsani Yardımlar Ofisi-ECHO" vasıtasıyla 35 milyon Euro miktarında hibe yardım sağlamıştır. Ayrıca "2000 Yılı-Marmara Depremi Acil Yardım ve Yeniden Yapılanma Projesi kapsamında, Avrupa Yatırım Bankası tarafından 600 milyon Euro tutarında, TERRA (Turkey Earthquake Relief and Rehabilitation Aid) başlığı altında bir kredi sağlanmıştır." (TOBB, 2002, s.450) Bu yardımlar o dönemde ülkemizin içinde bulunduğu durumda tüm halkımıza umut olmuştur.

Ekonomik durumumuzu düzlüğe çıkarabilecek diğer mali kaynaklar da tam üyelikle birlikte diğer ülkeler gibi yararlanabileceğimiz Avrupa fonlarıdır. Türkiye tam üye olmadığı için şu anda AB'nin Tarımsal Garanti Fonu (FEOGA), Bölgesel Kalkınma Fonu, Avrupa Sosyal Fonu gibi fonlarından yararlanamamaktadır. Akdeniz Fonu ve Avrupa Yatırım Bankası kaynaklarından da kısmen faydalanmaktadır. (Akdoğan, 2004, s.61)

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne girmesi gerektiğini düşündüren bir diğer neden de gelişmiş ülkelerle ilişkilerimizi sağlamlaştırmamız ve bloklaşan dünyada ayakta kalmamız gerektiğidir. Bunun için de önümüzdeki en büyük iki seçenek ABD ve AB'dir. ABD bizi çıkarları doğrultusunda kullanabilir ve uyuşmazlık olduğu durumda bize kolayca sırt çevirebilir fakat AB üyeliğini düşünürsek gireceğimiz toplulukta bizim de söz hakkımız olacaktır. Avrupa Birliği üyeliği Türkiye için daha sağlam ve güvenilir bir yoldur.

Demokratikleşme ve çağdaşlaşma konusundaki kazanımlar

Avrupa Birliği'ne üye olmak için ülkelerin belirli kriterlere uymaları gerekmektedir. Bu ölçütler 22 Haziran 1993 Kopenhag Zirvesi'nde belirlendiği için Kopenhag Kriterleri olarak bilinir ve siyasal, ekonomik ve toplumsal olarak üçe ayrılır. Ülkeleri demokratikleşmeye ve çağdaşlaşmaya iten kriterler özellikle siyasal ve toplumsal alandadır. Bu kriterler demokrasiyi, hukukun üstünlüğünü, insan haklarını, azınlıklara saygıyı ve onları korumayı temel alır. Türkiye de bu gereklilikleri yerine getirmek için çeşitli uyum yasaları gerçekleştirmiştir. Yapılan değişikliklere baktığımızda demokrasi ve çağdaşlaşma konusunda büyük yol katedildiği görülür (Yılmaz vd., 2005, s. 103-106).

Yapılan yedi uyum yasasındaki değişikliklere kısaca göz atalım:

İlk uyum yasası: Türk Ceza Yasası, Terörle Mücadele Kanunu, DGM Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gibi kanunlarda değişiklikler yapılmıştır.

İkinci uyum Yasası: Yapılan düzenlemeler Siyasi Partiler, Basın, Dernekler, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, DGM, Jandarma ve İl İdaresi yasalarıdır.

Üçüncü uyum yasası: Ölüm cezası kaldırılmış, farklı dil ve lehçelerde yayın yapılması serbest hale getirilmiş, dernek ve vakıfların faaliyetleri kolaylaştırılmış, ifade özgürlüğü alanında eleştiri hakkına netlik kazandırılmıştır.

Dördüncü uyum yasası: İşkenceyle mücadele, ifade, basın ve dernek özgürlüğü, gözaltı koşulları ile ilgili yasalar gözden geçirilmiş ve yeniden düzenlenmiştir.

Beşinci uyum yasası: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları doğrultusunda yargılanma hususu yeniden düzenlenmiştir.

Altıncı uyum yasası: Düşünce ve ifade özgürlüğü genişletilmiş, temel hak ve özgürlükler konusunda ayırım yapılmaması konusunda adımlar atılmış, yaşam hakkı ve kişi güvenliği güçlendirilmiştir.

Yedinci uyum yasası: Kişi hürriyeti ve güvenliği, askeri mahkemeler ve çocuk mahkemeleri, dernek ve vakıf faaliyetleri alanlarında değişiklikler olmuştur (Akdoğan, 2004, s.68-69-70) Tüm bu yasa değişiklikleri ile ülkemiz demokratikleşme ve çağdaşlaşma yolunda önemli gelişmeler kaydetmiş ve Atatürk'ün koyduğu hedefe biraz daha yaklaşmıştır.

SONUÇ

Sonuca bağlamak gerekirse, Avrupa Birliği'ne girmek özellikle ekonomik açıdan Türkiye için faydalı olacaktır. Üyeliğin egemenlik, bölünme ve kimlik yozlaşması gibi konularda getirebileceği olası zararlar insanları korkutmakta haklıdır ancak ülkemizin içinde bulunduğu durumu da düşünerek, bu olaya ekonomik açıdan yaklaşmalıyız. Üyeliği herhangi bir zarar almadan sürdürmek insanların elindedir. Eğer halk, ulusal egemenlik, milli bağımsızlık, milli değerlere ve kültürel mirasa bağlılık gibi konularda bilgilendirilirse bu endişelerimizden kurtulabiliriz. Ayrıca Avrupa Birliği'nde bizi temsil edecek üyelerimizi de dikkatli seçmeliyiz. Bu üyeler Türkiye'nin siyasi anlamda gerektiğinden fazla taviz vermesine göz yummayacak, haklarımızı her zaman savunacak, bizi orada ezdirmeyecek ve söz sahibi yapacak insanlar olmalılar.

Ayrıca Türkiye, Avrupa Birliği projesi ile batıyla ilişkilerini güçlendirmeye çalışırken, doğuda da sınırların güvenliği, huzur ve barış için politikalarını sürdürmelidir. Bunlardan bir tanesi Ekonomik İşbirliği Teşkilâtı'dır. Teşkilâtın üyeleri Türkiye, İran, Pakistan, Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan ve Türkmenistan'dır. Teşkilâtın amacı üye ülkeler arasında kültürel ve ekonomik işbirliğini arttırmaktır. Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile birlikte üye olduğumuz tek kuruluştur. Fakat Avrupa Birliği ile kıyaslandığında, teknoloji ve bilim açısından fazla gelişmemiştir. Bu konuda ülkemize düşen görev, bilim ve teknik alanında çalışmalarını takip edip, bunlara katkıda bulunarak bu teşkilâtı daha iyi bir konuma getirmektir (Sandıklı, 2001).

Kaynakça

Akdoğan, Y. (2004). *Kırk Yıllık Düş.* İstanbul: Alfa Yayınları.

Avrupa Birliği 'ne Geçiş Sürecinde Türkiye 'nin Siyasal ve Ekonomik Sorunları Sempozyumu. (2001). Denizli: TBMM Kültür, Sanat ve Yayın Kurulu Yayınları.

Avrupa Birliği ve Türkiye. (2002). Ankara: Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü.

Dikkaya, M. (Der.). (2006). *AB Yolunda Türkiye: Müzakere Sürecinin Ekonomi Politikası.* İstanbul: Alfa Aktüel Yayınları.

Hermans, S. (Yay. Haz.). (2001). *Avrupa Birliği 'nin Sosyal Politikası ve Türkiye 'nin Uyum.* İstanbul: İktisadi Kalkınma Vakfı Yayınları.

Özgöker, U., Bilgin, M. H. (Der.). (2006). *AB Müzakere Sürecinde Ekonomi.* İstanbul: Kadir Has Üniversitesi Yayınları.

Sandıklı, A. (2001). *Türkiye 'nin Dış Politikasında Avrupa Birliği ve Alternatifleri.* İstanbul: Harp Akademileri Basım Evi.

Yetkin, M. (2002). *Avrupa Birliği Bekleme Odasında Türkiye.* Ankara: İmge Kitabevi.

Yılmaz, M., Anzerlioğlu, Y., Doğaner, Y. (2005). *Avrupa Birliği: Çağdaş Uygarlığın Yolu mu, Ulusal Egemenliğin Sonu mu?.* Ankara: Hacettepe Üniversitesi Yayınları.